

2. Принципи сталого розвитку міста

З метою досягнення бажаного рівня розвитку, потрібно, спираючись на власний досвід, на свої коріння враховувати кращі взірці сучасності. Тому, для формування узгодженої позиції щодо принципів ефективного проектування майбутнього міста пропонується скористатися кращим міжнародним урбаністичним досвідом, який викладено в наступних міжнародних документах:

- «Основоположні принципи сталого (стійкого) просторового розвитку європейського континенту».

(Документ підготовлено комітетом керівників європейської конференції міністрів регіонального планування (СЕМАТ), Ганновер, 7-8 вересня 2000 року).

- «Порядок денний Хабітат», Стамбул 3-14 червня 1996 року.
- «Міста Європи на шляху до стійкого (сталого) розвитку» (Ольборгська Хартія, Данія, 27 травня 1994 року).
- «Порядок денний - XXI», Розділ 7, Сприяння стійкому розвитку населених пунктів, Ріо-де-Жанейро, 1-14 червня 1992 року.

Політика сталого (стійкого) просторового розвитку міст, в інтерпретації до українських реалій, має будуватися на наступних принципах:

- Прагнення територіальної цілісності міста через збалансований соціальний та економічний розвиток територій та покращення конкуренції;
- Поліцентричності розвитку національних та регіональних рівнів, що означає, що кожне місто повинно займати певне місце в загально-регіональній та загальнонаціональній системі розподілу праці та капіталу. В цьому відношенні місцева влада повинна мати спроможність до проведення активної політики просторового розвитку, основою якої є високі стандарти адміністративної практики та прикладної політики. А також причетність громадян і соціальних груп до планування просторового розвитку;
- Покращення відносин між містом і селом. Мають розвиватися міські системи, що включають малі та середні міста і міста сільських районів, в тому числі для спрощення доступу до них мешканців країни. Створення та укріплення міських мереж збільшує взаємозалежність цих міст, створює зв'язки, сприяє спеціалізації міст, економічному розвитку, економічній змагальності та спільному пошуку шляхів рішення проблем. Сільсько-міське партнерство відіграє все більшу роль. Умовою ефективних відносин є рівність і партнерство між міською та сільськими владами;
- Рівних умов просторової доступності. При розгляді шляхів руху мають застосовуватися об'єктивні стратегії, що враховують на рівних підставах різні способи транспортування та вимоги просторового планування;
- Покращення доступу до інформації та знань. Потрібно вдосконалювати телекомунікаційні мережі, налагоджувати інтерфейси між виробниками інформації і потенційними користувачами, вбудовувати інформаційні мережі міста в регіональні, національні, світові мережі;
- Зменшення шкоди (збитків), що наносяться природному середовищу;

- Розвитку та захисту природних ресурсів та природної спадщини. Примноження природних ресурсів, баланс екосистем, рекреаційної привабливості території, підвищення її рекреаційної цінності та якості життя. Відтворення екологічних мереж. Ідентифікація територій, що потребують відтворення (наприклад індустріальні пустощі);
- Примноження культурної спадщини, як фактор розвитку. Збільшення місцевої культурної привабливості для інвесторів, туристів та населення, важливим внеском в економічний розвиток та поселення місцевої ідентичності;
- Комплексне збереження культурної спадщини має бути підґрунтям розвитку спеціалізованих туристичних маршрутів. Предметом великих місцевих культурних програм може стати виокремлення пам'яток та розвиток підходів до їх збереження, відтворення та використання. Вся цінна спадщина має бути включена в культурні маршрути та збережена для майбутніх поколінь;
- Розвиток енергоресурсів при підтримці безпеки їх формування;
- Підтримка високоякісного стійкого туризму. Особливо в випадках неблагополучних територій розвиток туризму має стати пріоритетним. Потрібно знання спроможності екосистеми та чисельності відвідувачів, яких може витримати екосистема. Потрібно розвивати форми м'якого туризму, що добре пристосовані до місцевих умов;
- Обмеження впливів природних та техногенних катастроф. Упереджаючі заходи, що спрямовані на обмеження збитків від катастроф і створення менш вразливих структур поселення.

Досягнення цілей поліцентричного розвитку української структури поселень передбачає:

- Укріплення економічного потенціалу міст;
- Розвиток стратегій, що адаптовані до місцевого контексту і орієнтовані на управління ефектами економічного реструктурування;
- Управління розширенням просторів міст, обмеження тенденцій субурабанізації за допомогою розробки більш компактних форм розвитку малих та середніх міст, використання місцезберігаючих методів будівництва, розвиток будівництва навколо транспортних магістралей, підвищення якості міського життя, включаючи збереження існуючих екосистем і створення нових «зелених» районів і біотопних структур;
- Регенерацію пустинних околиць;
- Ефективне управління міськими екосистемами особливо в відношенні відкритих і «зелених» майданчиків, води, енергії, відходів;
- Розвиток ефективних і одночасно екологічних видів місцевого громадського транспорту;
- Формування спеціалізованих органів планування та координації розвитку;
- Збереження та примноження культурної спадщини;

- Розвиток міських мереж.